

kunne trække egne data fra systemet som dokumentation for egen affaldsproduktion, f.eks. i forbindelse med anvendelse til grønne regnskaber. Desuden skal også indsamlingsvirksomheder for genanvendeligt erhvervsaffald og behandlingsanlæg have adgang til egne indberettede data. Miljøstyrelsen og miljøcentre, når relevant, skal have adgang til at ændre i data i systemet samt i tilsyns- eller statistikøjemed at lave udtræk fra Affaldsdatasystemet. Anmodning om aktindsigt i oplysninger fra datasystemet vil blive behandlet efter de almindelige regler i lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Ved at anvende ensartede definitioner af affald og behandlingsformer via et centralt system, gives der mulighed for sammenligning og bedre statistikker, som bl.a. anvendes af myndigheder i forbindelse med affaldsplanlægning. Oplysningerne kan også benyttes i forbindelse med Danmarks rapporteringsforpligtelser om affaldsstatistik overfor EU. Det forventes, at der vil blive stillet krav om, at oplysningerne skal indberettes på EAK-kodeniveau, som er det detaljeringsniveau, der gør dataene brugbare i tilsynsøjemed og ved indberetning til EU.

Ministeren bemyndiges endelig i forslaget stk. 3 til at fastsætte regler, hvorefter kommunalbestyrelsen indsamler og registrerer oplysninger om eksisterende og planlagte affaldsbehandlingsanlæg. Denne opgave varetages allerede i dag af kommunalbestyrelserne og indgår ikke i Affaldsdatasystemet.

§ 47, stk. 1, foreslås samtidig ophævet, således, at kommunalbestyrelsen ikke længere har pligt til at indsamle og registrere oplysninger om eksisterende affaldsmængder, idet oplysningerne efter forslaget skal trækkes fra Affaldsdatasystemet.

Med lovforslaget til § 48, stk. 8, fastslås, at Miljøministeren opkræver gebyr hos kommunalbestyrelserne til dækning af udgifterne til drift og vedligeholdelse af Affaldsdatasystemet. Samtidig gives kommunalbestyrelserne med forslaget til § 48, stk. 1, mulighed for at indregne dette gebyr i det generelle affaldsgebyr. Det vil således med forslaget fortsat være husholdninger og virksomheder i kommunerne, som skal dække udgifterne til dataindsamling m.v.

Det nye forslag til § 46 a, indarbejder endvidere bemyndigelsesbestemmelser om oplysnings- og anmeld- og dokumentationspligter fra henholdsvis § 44, stk. 1, § 45, stk. 2, nr. 4 og § 45 c. Der tilsigtes med overflytningen ingen ændring i indholdet og rækkevidden af disse tidligere bestemmelser. Bestemmelserne tilpasses henholdsvis ophæves samtidig hermed.

2.2.3. Gennemsigtige kommunale affaldsgebyrer

2.2.3.1. Gældende ret

Med hjemmel i den nugældende § 48 opkræver kommunalbestyrelserne i dag gebyrer for en stor del af aktiviteterne på affaldsområdet. I formuleringen af § 48 står i dag, at kommunalbestyrelsen »kan« opkræve gebyrer. Dette »kan« er blevet fortolket som, at kommunalbestyrelserne tillige har mulighed for at skattefinansiere nogle af udgifterne til affaldsområdet. Dette gælder dog ikke erhvervsaffald, idet dette ville stride mod princippet om forureneren betaler. I dag har kommunalbestyrelserne endvidere adgang til at opkræve samlede gebyrer, dvs. at der opkræves et samlet gebyr for flere ordninger fra ensartede brugergrupper.

Der gælder også i dag nogle grundlæggende principper for gebyrfastsættelsen, som det ikke er intentionen med lovforslaget at ændre på. Kommunalbestyrelsens fastsættelse af affaldsgebyrer er underlagt princippet om hvile-i-sig-selv, hvilket betyder, at kommunen kan få dækket sine omkostninger gennem opkrævning af gebyrer, men ikke må optjene et overskud. Samtidig skal gebyropkrævningen så vidt muligt forebygges, at der sker krydssubsidiering, både mellem de forskellige ordninger og mellem forskellige brugergrupper (lighedsprincippet). Det vil sige, at der ikke må optjenes et overskud på en af de kommunale ordninger, som benyttes til at finansiere et underskud på en anden ordning, og at en brugergruppe ikke systematisk må betale omkostningerne for en anden brugergruppe. Derudover gælder det EU-fastsatte princip om, at forureneren betaler. Det fremgår således af artikel 14 i direktiv nr. 2008/98/EF af 19. november 2008 om affald, at omkostningerne skal afholdes af den oprindelige affaldsproducent eller de nuværende eller tidligere affaldsindehavere. Endelig har domstolene fastslået, at gebyrer kan opkræves for, at kommunalbestyrelsen stiller ordninger til rådighed for virksomheder og borgere. Det er altså ikke i strid med § 48 at opkræve gebyrer for, at en ordning stilles til rådighed i stedet for at opkræve gebyrer for den faktiske benyttelse af en ordning.

2.2.3.2. Den politiske aftale om ny organisering af affaldssektoren

Forligsparterne er i den politiske aftale fra 2007 enige om, at reglerne om kommunale gebyrer for affald skal revideres, så gennemsigtheden øges. Parterne var ligeledes enige om at opstille kriterier for, hvordan de enkelte omkostninger fordeles på brugergrupper og hvilke typer af virksomheder, der kan opkræves gebyr fra.